

خنثی سازی حمله سایبری به بانک‌ها با بلاکچین

شنبه ۱۱ مهر ۱۴۰۵
۲۱ ربیع الثانی ۱۴۴۸
۳ اکتبر ۲۰۲۶
صفحه ۴
شماره ۱۳۳

یادداشت

مدیریت بازار ارز در گروی همکاری با بانک مرکزی

محمدحسین کریم

عضو هیات علمی دانشگاه خوارزمی

از بیانیه بانک مرکزی حمایت می‌کنم و آن را راهگشا می‌دانم و باور دارم که تشدید نااطمینانی و شکل‌گیری انتظارات افزایشی موجب شده تقاضا برای ارز افزایش پیدا کند و در چنین شرایطی لازم است برای کنترل بازار ارز، نظارت کافی بر تقاضای واقعی افزایش یابد.

لذا باید تقاضای واقعی ارز شناسایی و مدیریت شود و عرضه واقعی ارز به شرکت‌ها و نهادهایی که به ارز نیاز دارند افزایش پیدا کند. در این صورت می‌توان انتظار داشت التهاب موجود در بازار کاهش یابد و بخشی از تقاضای روانی و کاذب نیز فروکش کند. واقعیت این است که فزاسازی‌های کاذب و روانی برای ملتهب نشان دادن بازار ارز، فراتر از توان بانک مرکزی برای کنترل این فزاست و در چنین شرایطی لازم است همه دستگاه‌ها به بانک مرکزی کمک کنند تا مدیریت بازار ارز با موفقیت بیشتری انجام شود و اگر خود بانک‌ها به تشدید تقاضای ارزی با انگیزه‌های التهابی دامن نزنند و در این زمینه مشارکت نکنند، شرایط برای مدیریت بازار بهتر خواهد شد.

بانک‌ها، نهادهای نظارتی و دستگاه‌های مسئول در حوزه توزیع ارز باید به جای آنکه به سمت بازار کاذب حرکت کنند و تحت تأثیر هیجانات قرار بگیرند، با دولت و بانک مرکزی برای کنترل واقعی بازار همراه شوند. احساس می‌شود برخی بانک‌ها و مدیران بانکی به جای آنکه در جهت ایجاد ثبات ارزی و شکل‌گیری یک نرخ پایدار و کاهش نوسانات به دولت کمک کنند، گاهی خودشان در دام نقدینگی، نوسانات ارزی، التهاب بازار و نرخ‌های کاذب گرفتار می‌شوند.

متأسفانه برخی مدیران شعب بانکی ممکن است تحت تأثیر فضای سودجویی و منافع مادی قرار بگیرند، در حالی که همین مجموعه‌ها باید بیش از دیگران در کنار بانک مرکزی قرار بگیرند و به دولت، جامعه و مردم کمک کنند تا ثبات ارزی عمیق‌تر، پایدارتر و ریشه‌ای‌تری ایجاد شود. بر اساس اعلام سیاستگذار ارزی، هدف بانک مرکزی دفاع از یک نرخ یا عدد مشخص نیست؛ بلکه مأموریت این بانک حفظ ثبات پولی و ارزی و جلوگیری از ماندگار شدن نوساناتی است که پشتوانه بنیادی ندارند.

ادامه یادداشت در صفحه ۲

۲ کارشناس بانکی و اقتصادی روند نرخ ارز و چشم انداز آینده را تحلیل کردند

شتاب ارز فراتر از منطق اقتصاد

نشان می‌دهد، نقش انتظارات در شکل‌گیری تقاضای ارزی پررنگ‌تر می‌شود؛ با این حال، این هیجان الزاماً پایدار نیست و با روشن‌تر شدن چشم‌انداز اقتصادی، تقویت عرضه ارز و انتشار اخبار مثبت درباره صادرات و بازگشت درآمدهای ارزی، می‌تواند تعدیل شود. **ادامه در صفحه ۲**

این نهاد، حفظ ثبات پولی و ارزی و جلوگیری از ماندگار شدن نوساناتی است که پشتوانه بنیادی ندارند. ۲ کارشناس بانکی و اقتصادی در گفتگو با تازه‌های اقتصاد تأکید دارند: در شرایطی که نرخ ارز در کوتاه‌مدت بیش از متغیرهای بنیادی به اخبار و تحولات سیاسی واکنش

قیمت ارز در بازار آزاد ایران همزمان با شروع عرضه ۲ میلیارد دلار از طریق شعب منتخب بانکها رشد کرده است. در حالی که بانک مرکزی در اطلاعیه ای با اشاره به فاصله گرفتن نرخ ارز از متغیرهای بنیادی، اعلام کرد: هدف این بانک دفاع از یک نرخ یا عدد مشخص نیست؛ بلکه مأموریت

سود سهام عدالت ۱۴۰۵ تا ۲.۵ میلیون تومان

ولی‌الله جعفری، مدیر نظارت بر ناشران سازمان بورس و اوراق بهادار، با تشریح آخرین وضعیت سود سهام عدالت اعلام کرد که برآورد فعلی از سود سهام عدالت مربوط به عملکرد سال ۱۴۰۴، رقمی بین ۲ تا ۲.۵ میلیون تومان برای هر مشمول است؛ با این حال زمان دقیق واریز هنوز مشخص نشده است. او درباره زمان پرداخت سود سهام عدالت اظهار کرد: به محض دریافت سود از شرکت‌های سرمایه‌پذیر، سود سهام عدالت به حساب مشمولان پرداخت خواهد شد. جعفری تأکید کرد: برآورد فعلی نشان می‌دهد سود سهام عدالت احتمالاً بین ۲ تا ۲.۵ میلیون تومان خواهد بود. او درباره دریافت سود سهام عدالت متوفیان نیز گفت: وراث سهامداران متوفی می‌توانند با مراجعه به شعب بانک‌های ملی، ملت، تجارت و پارسیان یا شرکت‌های کارگزاری معرفی‌شده در سایت شرکت سپرده‌گذاری مرکزی، فرایند ثبت اطلاعات را انجام دهند. به گفته وی، پس از ثبت اطلاعات و مدارک مورد نیاز در سامانه «میراث»، شرکت سپرده‌گذاری مرکزی فرایند مربوط به انحصار وراثت و انتقال سهام و منافع آن به وراث را انجام خواهد داد.

دستور رئیس جمهور برای ارتقای معیشت کارکنان

رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور از تأکید رئیس جمهور بر ارتقای معیشت کارکنان دولت خبر داد و گفت: گزارشی در این خصوص در دولت مطرح شد و اکنون با همکاری سازمان برنامه و بودجه در حال بررسی راه‌های تامین منابع مالی هستیم. علاءالدین رفیع‌زاده تأکید کرد: بنا داریم تا بازنگری در معیشت کارمندان داشته باشیم اما در حال بررسی منابع مالی آن هستیم چون طبق قانون سازمان اداری و استخدامی کشور در تعامل با سازمان برنامه و بودجه کشور باید تصمیم‌گیری کند. وی درباره خوداظهاری نیروهای شرکتی دستگاه‌های اجرایی در سامانه سایر گفت: تا پیش از فراخوان نیروهای شرکتی برای خوداظهاری، اطلاعات نیروهای شرکتی توسط دستگاه‌های اجرایی در سامانه مربوطه بارگذاری می‌شده؛ دستگاه‌های اجرایی هم ثبت اطلاعات نیروهای شرکتی را آغاز کرده اند امیدواریم فراخوان خوداظهاری نیروهای شرکتی بتواند این روند را تسریع کند. وی درباره زمان آغاز پرداخت مستقیم نیروهای شرکتی از سوی دولت و اینکه آیا از مهر ماه این روند آغاز خواهد شد یا نه؟ بیان کرد: تمام تلاش ما این است تا بتوانیم در مهر ماه حقوق نیروهای شرکتی را مستقیماً واریز کنیم. وی افزود: اگر تا پایان مهر ماه فرایند ثبت اطلاعات شرکتی‌ها در سامانه تکمیل نشود به ماه بعدی منتقل خواهد شد.

۳

تجارت روزانه ۶.۴ میلیارد دلاری آمریکا و اروپا

۳

اقتصاد جهان در آستانه یک چرخه جدید هجوم سرمایه‌ها به سمت هوش مصنوعی

۲

۱۰ مجوز سرمایه‌گذاری خارجی ۱۳۰ میلیون دلاری

تخصیص گاز صنعت سیمان به زیر ۲۰ درصد رسید

علی‌اکبر الوندیان دبیرکل انجمن صنفی سیمان با اشاره به اینکه تخصیص گاز صنعت سیمان به زیر ۲۰ درصد رسیده است، گفت: روند فعلی محدودیت انرژی می‌تواند تا پایان سال سبب از دست رفتن حدود ۵ میلیون تن از تولید کلینکر صنعت سیمان شود.

وی گفت: نیاز روزانه این صنعت به گاز حدود ۲۸ میلیون مترمکعب است، اما در حال حاضر میزان گاز تحویلی به صنعت به کمتر از ۵ میلیون مترمکعب در روز رسیده است.

۱۰ مجوز سرمایه‌گذاری خارجی به ارزش ۱۳۰ میلیون دلار

مدیرکل امور اقتصادی و دارایی استان اصفهان از تصویب ۱۰ مجوز سرمایه‌گذاری خارجی به ارزش ۱۳۰ میلیون و ۳۹۵ هزار دلار در استان طی شش‌ماهه نخست سال ۱۴۰۵ خبر داد و گفت: این مجوزها با مشارکت سرمایه‌گذارانی از کشورهای مختلف و در حوزه‌های متنوع تولیدی، انرژی، خدماتی و صنعتی به تصویب هیئت سرمایه‌گذاری خارجی رسیده است.

ناصر یارمحمدیان افزود: این مجوزها مربوط به سرمایه‌گذاران و سرمایه‌گذاری‌هایی از کشورهای افغانستان، امارات متحده عربی، چین، عمان و هلند و همچنین ایرانیان مقیم آلمان است که نشان‌دهنده تنوع جغرافیایی سرمایه‌گذاران خارجی و ظرفیت استان اصفهان برای جذب منابع و سرمایه‌های بین‌المللی است.

ادامه یادداشت یک

اینکه بانک مرکزی از دفاع از یک نرخ مشخص صحبت نمی‌کند، به این معنا نیست که انتظار می‌رود نرخ ارز هیچ‌گونه نوسانی نداشته باشد. نوسانات ارزی در حد معقول و طبیعی، موضوعی پذیرفته‌شده است و از نظر کارشناسی نیز نمی‌توان انتظار داشت نرخ ارز در یک عدد ثابت باقی بماند.

در تمام اقتصادهای دنیا، از ژاپن، چین، کره و استرالیا گرفته تا کشورهای اروپایی، آسیایی، آفریقایی، کانادا و آمریکا، نوسانات محدود و طبیعی نرخ ارز وجود دارد و اساساً نمی‌توان از چنین نوساناتی جلوگیری کرد. آنچه موضوع بحث است، نوسانات طبیعی و محدود نیست، بلکه نوسانات موجی و جهش‌هایی است که بدون پشتوانه بنیادی شکل می‌گیرند و می‌توانند به التهاب گسترده در بازار منجر شوند.

دولت نمی‌تواند چنین نوسانات موجی و جهش‌های شدید را بپذیرد یا آن را به عنوان یک روند طبیعی بازار در نظر بگیرد. بنابراین می‌توان این بخش از بیانیه بانک مرکزی را این‌گونه تفسیر کرد که بانک مرکزی نوسانات اندک و طبیعی نرخ ارز را که همواره در اقتصادها وجود داشته، می‌پذیرد، اما برای افزایش‌های موجی و جهش‌های شدید و غیربنیادی نرخ ارز، نرخ مشخصی را به عنوان هدف تعیین نکرده است. بنابراین تمرکز اصلی باید بر جلوگیری از ماندگار شدن نوسانات غیرطبیعی، مدیریت تقاضای واقعی، افزایش عرضه ارز و همکاری همه دستگاه‌ها با بانک مرکزی برای ایجاد ثبات پایدار در بازار ارز باشد.

ادامه تیتربیک

بانک مرکزی در واکنش به رشد قیمت ارز در یک هفته اخیر اعلام کرد: شرایط کنونی بازار ارز برای بانک مرکزی ناشناخته نیست و در سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۹ نیز اقتصاد کشور دوره‌هایی از تشدید نااطمینانی، فشارهای بیرونی و افزایش تقاضای احتیاطی را تجربه کرده و در چنین شرایطی، حتی هنگامی که منشأ اولیه شوک‌های ایجادشده در حوزه‌های سیاسی، امنیتی یا اقتصادی و خارج از حوزه سیاست پولی قرار دارد، آثار آن می‌تواند در بازار ارز نمایان شود. بررسی‌های بانک مرکزی نشان می‌دهد که سطح فعلی نرخ ارز با متغیرهای بنیادی اقتصاد همخوانی کامل ندارد و بخش قابل توجهی از فاصله ایجادشده، متأثر از تشدید نااطمینانی، فشارهای روانی و انتظارات بازار است و تجربه دوره‌های گذشته نیز نشان داده است که با کاهش فشارهای انتظاری و بازگشت آرامش، این فاصله‌ها قابلیت تعدیل خواهند داشت. سیاستگذار ارزی تاکید کرد: هدف بانک مرکزی دفاع از یک نرخ یا عدد مشخص نیست؛ بلکه مأموریت این بانک، حفظ ثبات پولی و ارزی و جلوگیری از ماندگار شدن نوساناتی است که پشتوانه بنیادی ندارند.

استارت تزریق ۲ میلیارد دلاری

خبر دیگر اینکه فروش ارز به متقاضیان از صبح روز شنبه ۱۱ مهرماه در بانک‌های ملت، تجارت، صادرات و سامان آغاز شد و این بانک‌ها ارز مورد نیاز متقاضیان را در چارچوب سهمیه جدید عرضه می‌کنند. در این طرح، تمامی شهروندان بالای ۱۸ سال می‌توانند با ارائه کارت ملی، نسبت به تأمین نیاز ارزی خود تا سقف ۱۰ هزار دلار اقدام کنند.

جهش ارزی با انتظارات سیاسی

حسن معتمدی، مدیر کل اسبق نظارت بر بانک‌ها و موسسات اعتباری بانک مرکزی می‌گوید: شواهد موجود نشان می‌دهد بازار ارز در شرایط عادی، بیش از هر چیز تحت تأثیر متغیرهای اقتصادی و بنیادی قرار دارد. تورم، وضعیت تجارت خارجی و سایر عوامل اقتصادی، در بلندمدت بر سطح نرخ ارز اثر می‌گذارند و طبیعی است که تغییر در این متغیرها به تدریج خود را در قیمت ارز نشان دهد. با این حال، زمانی که نرخ ارز به صورت پلکانی و جهشی تغییر می‌کند و واکنش آن به اخبار و تحولات سیاسی بسیار بیشتر از متغیرهای اقتصادی است، می‌توان دریافت که بخش قابل توجهی از این نوسانات از جنس انتظاری است.

وی ادامه می‌دهد: در چنین شرایطی، انتظارات نقش مهمی در شکل‌گیری رفتار فعالان بازار ایفا می‌کند. هنگامی که فضای سیاسی با ابهام و نااطمینانی همراه می‌شود، بخشی از افراد تلاش می‌کنند دارایی خود را از کاهش ارزش حفظ کنند و به سمت بازارهایی مانند ارز و سایر دارایی‌ها حرکت می‌کنند. در نتیجه، تقاضایی شکل می‌گیرد که لزوماً ناشی از نیاز واقعی اقتصادی نیست و می‌تواند تحت تأثیر نگرانی نسبت به آینده و تلاش برای کسب بازدهی بیشتر باشد.

او تاکید می‌کند: تجربه اقتصاد ایران نیز نمونه‌هایی از این وضعیت را نشان داده است. در سال‌های گذشته و به‌ویژه در مقاطعی مانند خروج آمریکا از برجام و افزایش فشارهای سیاسی و اقتصادی، انتظارات جدیدی در بازار شکل گرفت و نرخ ارز نیز تحت تأثیر این انتظارات قرار گرفت. در ادامه، با تغییر شرایط سیاسی و اقتصادی و کاهش بخشی از نااطمینانی‌ها، رفتار بازار نیز تغییر کرد. این تجربه نشان می‌دهد که بخشی از جهش‌های ارزی ممکن است با فاصله‌ای از عوامل بنیادی رخ دهد و به شرایط انتظاری وابسته باشد. وی ادامه می‌هد: البته این موضوع به معنای نادیده گرفتن متغیرهای بنیادی نیست. بخشی

شتاب ارز فراتر از منطق اقتصاد

به عبارت دیگر، اگر شرایط واقعی اقتصاد و بازار با انتظارات اولیه فعالان تفاوت پیدا کند، رفتار آنها نیز می‌تواند تغییر کند. در بازار ارز، عواملی مانند نحوه تأمین ارز، میزان صادرات، تداوم صادرات و چگونگی وصول درآمدهای ارزی می‌توانند در شکل‌گیری این انتظارات نقش داشته باشند.

وی عنوان کرد: تأمین ارز نیز صرفاً به عملکرد بانک مرکزی محدود نمی‌شود. ارز حاصل از صادرات، نحوه بازگشت درآمدهای صادراتی و استمرار جریان صادرات، همگی از عواملی هستند که می‌توانند بر چشم‌انداز عرضه ارز در آینده اثر بگذارند. بنابراین هرچه اطمینان بیشتری نسبت به استمرار عرضه ارز و دسترسی به منابع ارزی وجود داشته باشد، می‌تواند بر انتظارات فعالان بازار اثرگذار باشد. تار۱ تاکید کرد: از سوی دیگر، اگر فضای بازار تحت تأثیر هیجان و نااطمینانی قرار گرفته باشد، این وضعیت الزاماً برای همیشه ادامه پیدا نمی‌کند. معمولاً با گذشت زمان و مشخص شدن وضعیت واقعی متغیرهایی که بازار نسبت به آنها نگران بوده است، بخشی از هیجانات تعدیل می‌شود. البته این تعدیل زمانی می‌تواند شکل بگیرد که اخبار و اطلاعات مثبت و همچنین عوامل واقعی و قابل مشاهده در بازار نمود پیدا کنند.

وی با بیان اینکه کاهش هیجان در بازار ارز تنها به معنای افزایش عرضه در یک مقطع خاص نیست، گفت: زمانی که فعالان اقتصادی نسبت به استمرار صادرات، وصول درآمدهای ارزی و امکان تأمین ارز اطمینان بیشتری پیدا کنند، بخشی از انتظارات منفی می‌تواند تغییر کند و رفتار بازار نیز متناسب با آن تعدیل شود. تار۱ تاکید کرد: نرخ ارز حاصل برهم‌کنش عرضه و تقاضا، شرایط اقتصادی و انتظارات نسبت به آینده است. انتظارات نیز می‌تواند تحت تأثیر اخبار درست، اطلاعات نادرست یا هیجانات شکل بگیرد، اما در صورت تغییر شرایط و آشکار شدن واقعیت‌های اقتصادی، قابلیت تعدیل دارد. از این منظر، انتشار اطلاعات واقعی و نمایان شدن عوامل مثبت در بازار می‌تواند در کاهش هیجانات و نزدیک‌تر شدن رفتار بازار به شرایط واقعی اقتصاد نقش داشته باشد.

مسیر مداخله در روزهای التهاب

بانک مرکزی می‌گوید: در همین چارچوب، خرید و فروش ارز و طلا و مداخله در بازار با هدف مدیریت نوسانات، مطابق قانون جدید بانک مرکزی، از جمله وظایف و ابزارهای قانونی این بانک محسوب می‌شود و این نهاد همچنین در زمان مناسب نسبت به تقویت ذخایر اقدام خواهد کرد تا در دوره‌های فشار، از ظرفیت کافی برای مدیریت بازار و انجام اقدامات مؤثر برخوردار باشد. نهاد سیاستگذار ارزی تصریح کرد: زمان، حجم و نحوه استفاده از ابزارهای مداخله‌ای بانک مرکزی بر اساس شرایط بازار، نیازهای اقتصاد و کفایت ذخایر تعیین خواهد شد. بانک مرکزی هرچا مداخله قانونی را برای بازگرداندن بازار به مسیری سازگارتر با واقعیت‌های اقتصادی و حفظ ثبات ضروری بداند، بدون تردید از ابزارهای قانونی خود استفاده خواهد کرد. بانک مرکزی با استقبال از نقدها و دیدگاه‌های کارشناسی، تاکید کرد که تصمیمات و اقدامات این نهاد بر مبنای ارزیابی‌های حرفه‌ای، داده‌های اقتصادی و در نظر گرفتن منافع اقتصاد کشور اتخاذ می‌شود و این بانک به‌طور مستمر تحولات بازار ارز را رصد کرده و در صورت ضرورت، اقدامات لازم را برای صیانت از ثبات پولی و ارزی، مدیریت نوسانات و جلوگیری از شکل‌گیری روندهای غیربنیادی در بازار به عمل خواهد آورد.

هجوم سرمایه‌ها به سمت هوش مصنوعی

موج سرمایه‌گذاری در هوش مصنوعی وارد مرحله‌ای شده که ابعاد آن دیگر تنها برای شرکت‌های فناوری اهمیت ندارد. شرکت‌های بزرگ فناوری و سرمایه‌گذاران در حال اختصاص صدها میلیارد دلار به مراکز داده، تراشه‌های پیشرفته و زیرساخت‌های محاسباتی هستند؛ روندی که هم‌زمان تقاضا برای برق، تجهیزات شبکه و مواد اولیه‌ای مانند مس را نیز افزایش می‌دهد.

بر اساس برآورد شرکت PwC (یکی از شرکت خدمات حرفه‌ای و مشاوره‌ای)، سرمایه‌گذاری جهانی مورد نیاز برای توسعه زیرساخت‌های هوش مصنوعی تا سال ۲۰۵۰ به ۳۱.۶ تریلیون دلار خواهد رسید. هزینه سرمایه‌ای سالانه مراکز داده نیز می‌تواند از حدود ۸۰۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۶ به ۱.۸ تریلیون دلار در سال ۲۰۵۰ افزایش یابد.

این ارقام نشان می‌دهد سرمایه‌گذاری در AI دیگر محدود به تأمین مالی شرکت‌هایی نیست که مدل‌های هوش مصنوعی تولید می‌کنند. بخش مهمی از سرمایه در لایه زیرساختی این اقتصاد جدید جریان پیدا می‌کند؛ جایی که تراشه، سرور، مرکز داده، شبکه ارتباطی و انرژی در کنار یکدیگر زنجیره‌ای جدید از تقاضای سرمایه‌ای ایجاد می‌کنند.

AI: موتور تقاضا برای صنایع دیگر

هوش مصنوعی به‌تدریج در حال تبدیل شدن به یک موتور تقاضا برای طیف گسترده‌ای از صنایع است. ساخت مراکز داده به برق بیشتری نیاز دارد، توسعه ظرفیت محاسباتی به تراشه‌های پیشرفته وابسته است و گسترش شبکه‌های برق و زیرساخت‌های داده، تقاضا برای فلزاتی مانند مس را افزایش می‌دهد. در سوی دیگر، همین چشم‌انداز سرمایه‌گذاری، جریان سرمایه را به سمت شرکت‌های فناوری، تولیدکنندگان تراشه، شرکت‌های برق و زیرساختی سوق داده است. به این ترتیب، رونق AI دیگر یک داستان محدود به صنعت فناوری یا بازار سهام نیست؛ بلکه به زنجیره‌ای از سرمایه‌گذاری در انرژی، مواد خام، زیرساخت و بازارهای مالی تبدیل شده است.

این تغییر اهمیت زیادی دارد؛ زیرا هر افزایش در ظرفیت محاسباتی، تنها به خرید تراشه یا ساخت یک مرکز داده ختم نمی‌شود، بلکه سرمایه‌گذاری‌های مکمل در تأمین برق، انتقال انرژی، تجهیزات شبکه و مواد اولیه را نیز به دنبال دارد.

آمریکا در مرکز موج سرمایه‌گذاری

آمریکا در این چرخه سرمایه‌گذاری جایگاه محوری دارد. PwC پیش‌بینی می‌کند حدود ۴۸ درصد سرمایه‌گذاری جهانی زیرساخت AI تا سال ۲۰۵۰، معادل ۱۵.۱ تریلیون دلار، در

این کشور متمرکز شود. آسیا-اقیانوسیه نیز با حدود ۸.۲ تریلیون دلار سهم مهمی خواهد داشت.

این کشور متمرکز شود. آسیا-اقیانوسیه نیز با حدود ۸.۲ تریلیون دلار سهم مهمی خواهد داشت.

تمرکز سرمایه در آمریکا با حضور شرکت‌های بزرگ فناوری و رایانش ابری، دسترسی گسترده به بازارهای سرمایه و جایگاه این کشور در زنجیره جهانی تراشه و AI ارتباط دارد. در مقابل، کشورهای دیگر نیز با سیاست‌های صنعتی و برنامه‌های توسعه هوش مصنوعی تلاش می‌کنند سهم بیشتری از این سرمایه را جذب کنند.

یکی از ویژگی‌های مهم این چرخه، تکرار شونده بودن سرمایه‌گذاری است. پیشرفت سریع تراشه‌ها و افزایش نیاز محاسباتی مدل‌های جدید باعث می‌شود تجهیزات مراکز داده به‌طور مستمر ارتقا پیدا کنند. بنابراین AI می‌تواند برخلاف بسیاری از پروژه‌های سنتی، یک چرخه سرمایه‌ای بلندمدت ایجاد کند.

برق؛ گلوگاه جدید

رشد مراکز داده، مسئله‌ای فراتر از صنعت فناوری ایجاد کرده است: مراکز داده مورد استفاده برای آموزش و اجرای مدل‌های پیشرفته AI به مقادیر قابل توجهی برق نیاز دارند. در نتیجه، دسترسی به برق پایدار و شبکه انتقال مناسب به یکی از عوامل تعیین‌کننده برای محل احداث مراکز داده تبدیل شده است.

این روند می‌تواند سرمایه‌گذاری در نیروگاه‌ها، شبکه‌های انتقال و تجهیزات صنعتی را افزایش دهد و به‌طور غیرمستقیم تقاضا برای فلزاتی مانند مس را بالا ببرد. به همین دلیل، رقابت کشورها برای جذب سرمایه AI دیگر فقط

پرسش بزرگ: بازده سرمایه‌گذاری

با وجود ورود سرمایه عظیم، پرسش مهم بازار این است که آیا درآمد و بهره‌وری ایجادشده توسط AI می‌تواند با سرعت کافی رشد کند تا این حجم از سرمایه‌گذاری را توجیه کند.

برخی تحلیلگران نسبت به بازده این سرمایه‌گذاری‌ها محتاط هستند. شرکت‌های فناوری برای توجیه هزینه‌های فعلی خود باید در سال‌های آینده درآمدهای بسیار بیشتری ایجاد کنند. در صورت کند شدن رشد تقاضا یا پایین‌تر بودن بهره‌وری واقعی از انتظارات، بخشی از این سرمایه‌گذاری‌ها ممکن است با بازده مورد انتظار فاصله داشته باشد.

با این حال، حتی در چنین شرایطی، بخشی از زیرساخت ایجادشده - از مراکز داده و شبکه‌ها گرفته تا ظرفیت برق و تجهیزات محاسباتی - می‌تواند در بلندمدت به زیرساخت اقتصاد دیجیتال تبدیل شود.

در نهایت، ۳۱.۶ تریلیون دلاری که PwC پیش‌بینی کرده صرفاً برآورد ارزش صنعت هوش مصنوعی نیست؛ تصویری از حجم سرمایه‌ای است که برای ساخت اقتصاد مبتنی بر AI مورد نیاز خواهد بود. بنابراین اثر این موج از وال‌استریت و شرکت‌های فناوری فراتر می‌رود و به انرژی، فلزات، زیرساخت، بانک‌ها و بازارهای سرمایه سرایت می‌کند. پرسش تعیین‌کننده در سال‌های آینده این خواهد بود که چه میزان از این سرمایه‌گذاری عظیم می‌تواند به افزایش واقعی بهره‌وری، درآمد و تولید اقتصادی تبدیل شود.

نرخ بیکاری در آمریکا افزایش یافت

روز گذشته، آمار نرخ اشتغال و بیکاری در آمریکا منتشر شد. بازار کار آمریکا این بار به انتظارات پاسخ نداد. اقتصاددانان ایحاد ۹۰ هزار شغل غیرکشاورزی در سپتامبر را پیش‌بینی کرده بودند، اما رقم منتشرشده حتی به یک‌سوم این برآورد نرسید. تعداد مشاغل ایجاد شده در سپتامبر ۲۹ هزار شغل بود.

نرخ بیکاری نیز برخلاف انتظار تثبیت در ۴.۱ درصد، به ۴.۲ درصد افزایش یافت؛ داده‌هایی که پشتوانه افزایش دوباره نرخ بهره را ضعیف‌تر کرد.

با احتساب این اصلاحات، متوسط اشتغال‌زایی سه ماه اخیر به حدود ۵۱ هزار شغل در ماه می‌رسد. هم‌زمان، نرخ مشارکت اقتصادی به ۶۱.۸ درصد افزایش یافت؛ یعنی با وجود افزایش مشارکت در بازار کار نرخ بیکاری افزایش پیدا کرده است.

این موضوع نشان می‌دهد در تحلیل رشد بیکاری، باید ورود افراد بیشتر به بازار کار را نیز در نظر گرفت. یعنی با وجود افزایش مشارکت در بازار کار نرخ بیکاری افزایش پیدا کرده است.

اقتصاد ویتنام رشد کرد

اقتصاد ویتنام در سه‌ماهه سوم سال ۲۰۲۶ با رشد ۹.۹۵ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل، یکی از سریع‌ترین دوره‌های رشد خود در سال‌های اخیر را ثبت کرد. بر اساس آمارهای رسمی، رشد صادرات و فعالیت بخش تولید از مهم‌ترین عوامل این شتاب بوده‌اند. صادرات ویتنام در ماه سپتامبر نیز ۳۹.۱ درصد افزایش یافت و به حدود ۵۹.۵ میلیارد دلار رسید.

با این حال، رشد واردات حتی سریع‌تر بود و در سپتامبر ۴۵.۸ درصد افزایش یافت. در نتیجه، این کشور طی ۹ ماه نخست سال با کسری تجاری ۱۹.۴ میلیارد دلاری مواجه شد. افزایش هزینه واردات انرژی نیز یکی از عوامل فشار بر تراز تجاری ویتنام عنوان شده است. رشد سریع اقتصاد ویتنام در شرایطی رخ داده که این کشور همچنان از انتقال بخشی از زنجیره‌های تولید جهانی به جنوب شرق آسیا و افزایش نقش خود در تجارت جهانی بهره می‌برد.

GV ذخایر نفت و دیزل را آزاد می‌کند

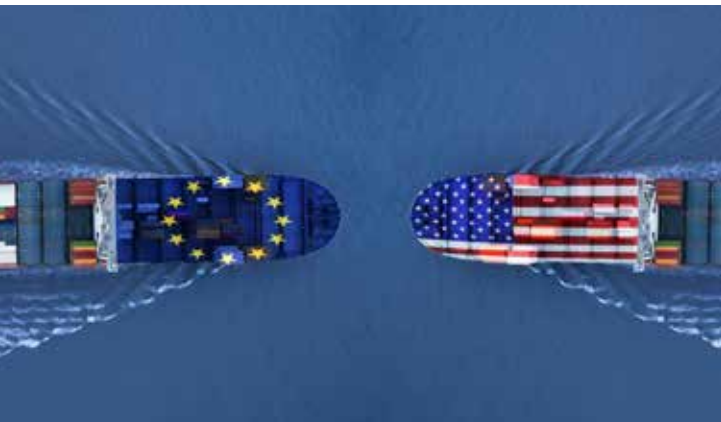
کشورهای گروه هفت توافق کردند در واکنش به افزایش شدید قیمت سوخت، ۱۰۰ میلیون بشکه نفت خام و فرآورده‌های نفتی از ذخایر اضطراری خود را به‌صورت هماهنگ و از مسیر آژانس بین‌المللی انرژی آزاد کنند.

اجرای این طرح از همین حالا آغاز می‌شود و طی چهار ماه ادامه خواهد داشت؛ ضمن اینکه بخش قابل توجهی از ذخایر دیزل در ۲۰ روز نخست وارد بازار خواهد شد.

این تصمیم پس از افزایش فشار آمریکا بر کشورهای اروپایی برای آزادسازی ذخایر سوخت اتخاذ شد. واشنگتن پیش‌تر احتمال محدود کردن صادرات دیزل آمریکا را مطرح کرده بود. هم‌زمان، GV اعلام کرد اعضا از اعمال محدودیت صادراتی بر انرژی میان خودداری خواهند کرد.

گروه هفت کشور صنعتی جهان (GV) شامل آمریکا، کانادا، ژاپن، آلمان، فرانسه، بریتانیا و ایتالیا می‌شود.

تجارت روزانه ۶.۴ میلیارد دلاری آمریکا و اروپا

سرمایه‌گذاری و فعالیت شرکت‌های چندملیتی دو طرف را نیز دربر می‌گیرد. به همین دلیل، تغییرات سیاست تجاری، تعرفه‌ها یا مقررات در یکی از دو سوی اقیانوس می‌تواند آثار آن سوی آتلانتیک را نیز تحت تأثیر قرار دهد.

اقتصاد آمریکا و اروپا چنان به یکدیگر وابسته‌اند که ارزش مبادلات کالا و خدمات میان دو سوی اقیانوس اطلس به بیش از ۶.۴ میلیارد دلار در روز می‌رسد. بر اساس گزارش «اقتصاد فرآتلانتیک ۲۰۲۶» اتاق بازرگانی آمریکا و اتاق بازرگانی آمریکا-اروپا، مجموع تجارت دو طرف یکی از بزرگ‌ترین روابط تجاری جهان را شکل داده است.

نکته جالب این است که بخش قابل‌توجهی از این تجارت، نه میان شرکت‌های کاملاً مستقل، بلکه میان شرکت‌های یکسان و شعبه‌های آنها در آمریکا و اروپا انجام می‌شود. بر اساس این گزارش، حدود ۶۵ درصد واردات آمریکا از اتحادیه اروپا و بریتانیا در سال ۲۰۲۴، تجارت درون‌شرکتی بوده است. این سهم در صادرات آمریکا به اروپا حدود ۴۰ درصد بوده است.

این ارقام نشان می‌دهد رابطه اقتصادی آمریکا و اروپا فقط به خرید و فروش کالا محدود نیست و زنجیره‌های تولید،

۲ کارشناس فناوری اطلاعات در گفتگو با تازه‌های اقتصاد:

خنثی سازی حمله سایبری به بانک‌ها با بلاکچین

حملات سایبری می‌تواند خدمات روزمره بانکی را مختل کند؛ از این رو، افزایش تاب‌آوری شبکه بانکی اهمیت بیشتری پیدا کرده است و برخی کارشناسان معتقدند استفاده از بلاکچین می‌تواند به افزایش امنیت و تداوم خدمات بانکی کمک کند، هرچند اجرای آن با ریسک‌ها و چالش‌هایی همراه است.

به گزارش خبرنگار تازه‌های اقتصاد حملات سایبری اخیر به زیرساخت‌های بانکی مخصوصا در زمان جنگ نباید کم‌اهمیت تلقی شود؛ چون برخی از این حملات اختلال‌های گسترده‌ای در خدمات مالی ایجاد می‌کند به طوری که مردم برای کارهای روزمره خود مثل خرید کالا با مشکلاتی مواجه می‌شوند. شبکه بانکی به‌دلیل حجم بالای اطلاعات و تراکنش‌های مالی، یکی از مهم‌ترین زیرساخت‌ها در برابر تهدیدهای سایبری است و هرگونه ضعف در این حوزه می‌تواند علاوه بر اختلال در خدمات بانکی، امنیت اطلاعات و دارایی‌های مشتریان را نیز تحت تأثیر قرار دهد؛ به همین دلیل تقویت زیرساخت‌های امنیتی و آمادگی برای مقابله با حملات اهمیت زیادی دارد.

خدمات بانکی از امنیت جدا نیست

ابوالقاسم رجبی؛ پژوهشگر حوزه سیاست‌گذاری فناوری اطلاعات و ارتباطات با بیان اینکه تهدیدات سایبری علیه شبکه بانکی را نمی‌توان صرفا به حملات مقطعی یا شرایط فعلی محدود کرد، گفت: با توجه به پیش‌بینی مراجع تخصصی درباره افزایش پیچیدگی حملات با کمک هوش مصنوعی، بانک‌ها در سال‌های آینده نیز با تهدیدهای بیشتری مواجه خواهند بود؛ تهدیدهایی که در صورت وجود ضعف در لایه‌های امنیتی، می‌تواند اختلال‌های گسترده‌ای در خدمات بانکی ایجاد کنند.

وی افزود: گردآوری اطلاعات هویتی افراد مانند انطباق هویت با کد ملی، یا نشانی محل سکونت و سایر داده‌های حساس نباید به صورت مستقیم از طرف بانک‌ها انجام شود و داده‌ها باید تا حد امکان به‌صورت تفکیک‌شده نگهداری شوند تا در صورت افشای یک پایگاه داده، حجم اطلاعاتی که در اختیار مهاجمان قرار می‌گیرد، به حداقل برسد.

این پژوهشگر حوزه سیاست‌گذاری فناوری اطلاعات و ارتباطات بیان کرد: امنیت سایبری از کیفیت ارائه خدمات بانکی جدا نیست. اگر خدمات بانکی به‌گونه‌ای طراحی نشده باشند که استفاده از آنها برای کاربران ساده و روان باشد، سردرگمی مشتریان باعث می‌شود آنها زمان بیشتری را برای انجام تراکنش‌های بانکی صرف کنند. این موضوع علاوه بر کاهش رضایت و کیفیت تجربه کاربران، فشار بیشتری بر منابع پردازشی بانک وارد می‌کند و به‌تدریج ظرفیت این منابع را مستهلک می‌سازد. در چنین شرایطی، پیاده‌سازی راهکارهای امنیت سایبری که خود به منابع پردازشی بیشتری نیاز دارد نیز دشوارتر خواهد شد.

رجبی با بیان اینکه امنیت سایبری تنها به جلوگیری از نفوذ و سرقت اطلاعات محدود نمی‌شود و تداوم ارائه خدمات بانکی نیز اهمیت زیادی دارد، بیان کرد: بانک‌ها باید زیرساخت‌هایی داشته باشند که حتی در صورت اختلال بخشی

از سامانه‌های امنیتی، خدمات حیاتی متوقف نشود؛ موضوعی که اهمیت افزایش تاب‌آوری و ایجاد مسیرهای جایگزین برای ارائه خدمات بانکی را بیشتر می‌کند. اینجاست که شاید موضوع بلاکچین و استفاده از آن در شبکه بانکی مطرح شود که آیا استفاده از فناوری غیرمتمرکز می‌تواند امنیت شبکه بانکی را افزایش دهد؟

نیاز به معماری جدید داریم

شاهین نورصالحی، کارشناس حوزه فناوری اطلاعات، با بیان اینکه معماری متمرکز در شبکه بانکی ایران، فارغ از شرکت یا فناوری مورد استفاده در بخش‌های مختلف، محدودیت‌ها و آسیب‌پذیری‌های خاص خود را دارد، گفت: نمی‌توان از معماری متمرکز در همه شرایط مخصوصا شرایط جنگی و برای تمامی نیازهای شبکه بانکی استفاده کرد.

وی افزود: در مورد بلاکچین نیز اصل موضوع، نام فناوری یا شرکت ارائه‌دهنده آن نیست؛ بلکه تغییر از پردازش متمرکز به معماری و پردازش توزیع‌شده است. در واقع، آنچه اهمیت دارد کاهش وابستگی به یک واحد متمرکز پردازشی و ایجاد ساختاری توزیع‌شده است و جزئیات مربوط به فناوری و تجهیزات در مرحله بعد قرار می‌گیرد.

این کارشناس حوزه فناوری اطلاعات تأکید کرد: در معماری متمرکز، خدمات در یک نقطه اصلی جمع می‌شوند و لایه‌های مختلف دفاعی برای حفاظت از آن ایجاد می‌شود. حتی با وجود اجرای کامل این لایه‌های امنیتی، چنین معماری در شرایط عادی قابل استفاده است، اما در شرایط بحرانی، به‌ویژه در مواجهه با حملات نظامی و اختلالات گسترده، آسیب‌پذیری بیشتری دارد و در برخی شرایط عادی نیز می‌تواند با محدودیت‌ها و چالش‌هایی مواجه شود. وی ادامه داد: در مقابل، در معماری‌های توزیع‌شده و غیرمتمرکز (بلاکچین) خدمات و پردازش‌ها به یک نقطه مرکزی وابسته نیستند و میان‌چندین نقطه مستقل توزیع می‌شوند. به همین دلیل، از بین رفتن یا اختلال در یک نقطه لزوماً به توقف کل سامانه منجر نمی‌شود و این ویژگی می‌تواند در شرایط بحرانی، تاب‌آوری و تداوم ارائه خدمات را افزایش دهد.

ریسک‌های استفاده از بلاکچین

نورصالحی با اشاره به ریسک‌های استفاده

از بلاکچین در شبکه بانکی، اظهار کرد: یکی از مهم‌ترین ریسک‌ها در استفاده از بلاکچین، نبود تجربه و شناخت کافی از این فناوری است. در ایران بسیاری از پروژه‌های انجام‌شده بیشتر بر استفاده از نسخه‌های آماده فناوری‌های موجود متمرکز بوده و کمتر شاهد توسعه یک راهکار بومی متناسب با نیازهای واقعی کشور بوده‌ایم؛ در نتیجه، تجربه کافی برای شناخت چالش‌ها و ریسک‌های پیاده‌سازی بلاکچین شکل نگرفته است. این کمبود تجربه می‌تواند در زمان اجرای پروژه‌های گسترده، خود به عاملی برای افزایش ریسک تبدیل شود.

این کارشناس حوزه فناوری اطلاعات تأکید کرد: البته این چالش تنها مختص ایران نیست و حتی بانک‌های بزرگ دنیا نیز در مسیر استفاده از بلاکچین و معماری‌های نوین همچنان در حال آزمون و خطا هستند. برخی بانک‌ها مانند جی‌پی مورگان نیز پروژه‌های مبتنی بر این فناوری را در داخل مجموعه خود توسعه می‌دهند و در صورت مواجهه با چالش، مسیر پروژه را اصلاح یا از ابتدا بازطراحی می‌کنند؛ رویکردی که نشان می‌دهد شناخت و بهره‌گیری از معماری‌های نوین، فرایندی تدریجی و نیازمند سرمایه‌گذاری، زمان و تجربه است.

در پایان باید بگوییم با توجه به تشدید تهدیدات سایبری علیه شبکه بانکی در پی جنگ اخیر، توجه به راهکارهایی برای افزایش امنیت، تاب‌آوری و تداوم خدمات بانکی بیش از گذشته اهمیت پیدا کرده است. بلاکچین و معماری‌های توزیع‌شده می‌توانند با کاهش وابستگی به یک نقطه متمرکز و افزایش قابلیت ردیابی تراکنش‌ها، بخشی از این نیاز را پاسخ دهند. البته استفاده از این فناوری با چالش‌هایی مانند مقیاس‌پذیری، الزامات نظارتی، هزینه و پیچیدگی فنی همراه است.

با وجود این چالش‌ها، حرکت برخی مؤسسات مالی بزرگ جهان مانند جی‌پی مورگان و گلدمن ساکس به سمت توسعه و استفاده از راهکارهای مبتنی بر بلاکچین نشان می‌دهد که این فناوری به‌عنوان یکی از گزینه‌های قابل بررسی در صنعت مالی مطرح است. بنابراین، بررسی و آزمون معماری‌های توزیع‌شده متناسب با نیازها و شرایط شبکه بانکی کشور می‌تواند در کنار سایر راهکارهای امنیتی، به افزایش تاب‌آوری و تداوم خدمات بانکی کمک کند.

نظام تنظیم‌گری اقتصاد دیجیتال اصلاح می‌شود

رئیس پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات از آغاز اجرای طرحی ۱۵ ماهه برای هماهنگ‌سازی نظام تنظیم‌گری حوزه ارتباطات، فناوری اطلاعات و اقتصاد دیجیتال خبر داد.

محمدحسین شیخی با اشاره به تحولات سریع فناوری و شکل‌گیری مدل‌های جدید کسب‌وکار، گفت:

نظام‌های سنتی تنظیم‌گری به‌تنهایی پاسخگوی پیچیدگی‌های اقتصاد دیجیتال نیستند و کشور باید به سمت نسل‌های جدید تنظیم‌گری حرکت کند.

وی گفت: این طرح با سفارش سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی و با توصیه وزارت ارتباطات اجرا می‌شود و ایجاد هماهنگی میان نهادهای مرتبط در سطح وزارتخانه، دولت و کشور را دنبال می‌کند.

شیخی تعدد نهادهای تصمیم‌گیر و تنظیم‌گر را یکی از چالش‌های مهم اقتصاد دیجیتال کشور دانست و گفت: این پروژه تلاش می‌کند ضمن شناسایی وضعیت موجود، الگوی مطلوبی برای هماهنگی بین‌دستگاهی، تقسیم کار تنظیم‌گری، تعامل میان تنظیم‌گران و ایجاد سازوکارهای هماهنگی در سطح ملی ارائه کند.

ویدئو

